

Oninbare vorderingen en btw

BTW - Voor een ondernemer is het niet betalen van facturen door afnemers een ongewenste situatie. De ondernemer loopt op deze wijze omzet mis. Bovendien zal hij, bij toepassing van het kasstelsel, de btw op de factuur al hebben afgedragen aan de Belastingdienst. Dit terwijl de afnemer het factuurbedrag inclusief het btw-bedrag misschien nooit zal betalen. Omdat ook de wetgever dit als een onwenselijke situatie ziet, zijn er regels in de wet opgenomen die de ondernemer het recht geven de btw op oninbare debiteuren bij de Belastingdienst terug te vragen. Per 1 januari 2017 zijn deze regels aangepast, waardoor terugvragen eenvoudiger is geworden.

Voorbeeld

Ondernemer A levert op 1 maart 2017 een aantal goederen aan ondernemer B, tegen een prijs van 100 euro exclusief btw. Het factuurbedrag is in totaal 121 euro, waarvan 21 euro de btw betreft. Ondernemer A reikt aan ondernemer B op 1 maart 2017 de factuur uit met de genoemde factuurbedragen. Ondernemer A draagt 21 euro btw af aan de Belastingdienst in zijn btw-aangifte over het eerste kwartaal van 2017.

Op de factuur is geen betalingstermijn vermeld, zodat een betalingstermijn van dertig dagen moet worden aangehouden. Op 31 maart 2018 is de factuur nog niet betaald. Omdat de factuur nog niet is voldaan een jaar na de datum waarop het factuurbedrag opeisbaar is geworden, kan ondernemer A het bedrag van 21 euro btw dat hij eerder aan de Belastingdienst heeft afgedragen nu terugvragen in de btw-aangifte van het eerste kwartaal van 2018, bij vraag 1a of 5b, wegens oninbare debiteuren.

Hierbij moet worden opgemerkt dat wanneer de ondernemer het bedrag later alsnog (deels) ontvangt, hij dan opnieuw de btw (deels) verschuldigd is.

Tot 1 januari 2017 kon een ondernemer de btw die hij reeds aan de Belastingdienst afgedragen had, maar die betrekking had op een oninbare debiteur, terugvragen bij de Belastingdienst door middel van het doen van een teruggaafverzoek. Dit teruggaafverzoek moest schriftelijk worden ingediend. Daarbij was van belang dat de ondernemer aantoonde dat aannemelijk was dat zijn debiteur niet zou betalen.

Dit laatste bleek geregeld een punt van discussie met de Belastingdienst te zijn. Want hoe maak je aannemelijk dat de debiteur niet meer zal betalen? In geval van faillissement van de debiteur was dit vaak wel duidelijk, maar in andere situaties bleek dit vaak een stuk lastiger aan te tonen. Hierdoor, en omdat het teruggaafverzoek apart per schriftelijke brief moest worden gedaan, werd de procedure door veel ondernemers als omslachtig en bewerkelijk ervaren. Om deze reden is de regeling omtrent de teruggaafverzoeken van btw op oninbare debiteuren per 1 januari 2017 vereenvoudigd.

Nieuwe regeling

Door de per 1 januari 2017 aangepaste wetgeving is het voor ondernemers eenvoudiger geworden om btw op oninbare debiteuren bij de Belastingdienst terug te vragen. Op een aantal punten is de oude regeling aangepast. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op het tijdstip waarop de ondernemer de btw op oninbare debiteuren mag terugvragen en de wijze waarop dat kan worden gedaan.

Moment terugvragen btw

Het recht op teruggave van de btw op de oninbare debiteuren ontstaat als de factuur een jaar nadat het factuurbedrag opeisbaar is geworden nog niet voldaan is. Hierbij is de betalingstermijn van belang. Als op de factuur geen betalingstermijn vermeld is, dan moet uitgegaan worden van een betalingstermijn van dertig dagen.

Wijze terugvragen btw op oninbare debiteuren

Het verzoek op teruggaaf van btw op oninbare debiteuren wordt per 1 januari 2017 niet meer per schriftelijk verzoek gedaan, maar via de reguliere btw-aangifte van de ondernemer. Dit gebeurt door het btw-bedrag aan te geven bij 1a of 1b (als negatieve omzet, met het bijhorende negatieve btw-bedrag) of bij 5b (als voorbelasting van de btw-aangifte over het tijdvak waarin het recht op teruggaaf van btw is ontstaan).

Overgangstermijn

Voor facturen die voor 1 januari 2017 oninbaar zijn geworden geldt dat hiervoor nog wel een brief moet worden gestuurd naar de Belastingdienst, waarin de ondernemer verzoekt het btw-bedrag terug te ontvangen. De teruggave van btw op oninbare debiteuren ontstaan voor 1 januari 2017 kan niet in de btw-aangifte worden verwerkt, maar moet plaatsvinden via een schriftelijk verzoek aan de Belastingdienst.

In gevallen waarbij een vordering een uiterste betaaltermijn vóór 1 januari 2017 heeft en het bedrag van de factuur niet wordt betaald, begint de termijn van een jaar te lopen op 1 januari 2017. De eerste vorderingen zullen, conform de nieuwe wetgeving, daarom voor het eerst per 1 januari 2018 als oninbaar worden aangemerkt, om de afgedragen btw via de btw-aangifte terug te vragen. Als de oninbaarheid van de vordering eerder komt vast te staan, mag de btw worden teruggevraagd via een schriftelijk verzoek, waarbij aangetoond wordt dat de vordering niet betaald zal worden. Dit is bijvoorbeeld het geval bij faillissement van de afnemer. In dat geval hoeft niet een jaar te worden gewacht totdat de betaaltermijn is verlopen, maar kan via een brief aan de Belastingdienst de btw worden teruggevraagd.

Factoorregeling

Het komt voor dat een ondernemer zijn vordering geheel of gedeeltelijk overdraagt aan een andere ondernemer, zoals een factormaatschappij. In dat geval treedt de over-

Voorbeeld

Wanneer ondernemer A het factuurbedrag van de factuur met betalingsdatum 31 maart 2017 een jaar later nog niet ontvangen heeft, dan mag hij de btw hierop terugvragen in de btw-aangifte over het tijdvak waar 31 maart 2018 in gelegen is. Bij het doen van kwartaal-aangiften is dit de btw-aangifte over het eerste kwartaal van 2018.

Let op!

Bij het sluiten van een schuldeisersakkoord of crediteurenakkoord waarbij een deel van de vordering wordt prijsgegeven, is er juridisch gezien geen sprake meer van een vordering voor het deel dat wordt prijsgegeven. Het recht op teruggave van btw wegens oninbare debiteuren vervalt daarom (deels) bij het sluiten van het schuldeisersakkoord.

nemende partij voor wat betreft de overgedragen vordering of het gedeelte daarvan in de plaats van de ondernemer die de vordering overdraagt.

Nadat de termijn van een jaar na de betalingstermijn is verstreken, moet de vordering als oninbaar worden aangemerkt. Dat kan al eerder, als er bijvoorbeeld sprake is van faillissement van de debiteur.

Per 1 januari 2017 zijn de regels aangepast, waardoor terugvragen eenvoudiger is geworden

De overnemende partij kan de btw alleen terugkrijgen door het indienen van een teruggaafverzoek via het formulier 'Verzoek om teruggaaf omzetbelasting (overgenomen vorderingen)' dat te vinden is op de website van de Belastingdienst.

Tot besluit

Per 1 januari 2017 zijn de regels voor het terugvragen van btw op oninbare debiteuren voor ondernemers vereenvoudigd. Als belangrijkste wijzigingen kunnen genoemd worden het moment waarop het recht voor de ondernemer ontstaat om de btw terug te vragen en de wijze waarop dat gebeurt.

Voorheen moest het terugvragen van btw via een apart schriftelijk verzoek. Dit kan nu via de reguliere btw-aangifte van de ondernemer, zodat geen extra administratieve handeling vereist is. Daarnaast hoeft niet meer aangetoond te worden dat de afnemer niet zal betalen, maar is het voldoende wanneer een factuur een jaar na de uiterste betalingstermijn nog niet betaald is.

Wanneer een factuur deels onbetaald blijft, is er recht op teruggave van het btw-bedrag naar verhouding van het deel van de vordering dat niet betaald is.

Indien de ondernemer het btw-bedrag van de Belastingdienst retour heeft ontvangen wegens oninbare debiteuren, en de afnemer later alsnog betaalt, dan is de ondernemer het btw-bedrag opnieuw verschuldigd aan de Belastingdienst. (mr. C.W. van Vilsteren)